

Kehaväline kivipurustus (ESWL)

Patsiendi info.

Käesoleva infolehe eesmärk on jagada patsiendile teavet ESWL protseduurist.

Lühend ESWL tuleb ingliskeelsest nimetusest - Extracorporeal Shock Wave Lithotripsy. Eesti keeles nimetatakse protseduuri kehaväliseks kivipurustuseks. lööklainega.

ESWL aparatuuri tööpõhimõte on purustada lööklainega neerukivi väikesteks tükkideks, et need saaksid uriiniga kanduda põide ja sealt edasi väljuda urineerimise teel. Protseduur võtab aega 30-60 minutit. Valutustamiseks kasutatakse süstitavaid ja suukaudseid ravimeid.

Näidustus protseduuriks

Mõnikord tekitavad kivid valu, blokeerides uriinivoolu põide või tekitavad põletikke.

ESWL-i abil saab purustada kive, mille suurus on 5 mm kuni 2,5 cm. Sõltuvalt kivi suurusest, võivad olla vajalikud ka teised ravimeetodid. Mida suurem on kivi, seda tõenäolisem on vajadus täiendavalt kasutada teisi ravimeetodeid, kaasa arvatud korduv ESWL.

ESWL ei asenda neerukivide teket ennetavaid ravimeetodeid.

Vastunäidustused

- Rasedus
- Sagedased veritsused kuseteedest
- Neeru- ja kuseteede infektsioon
- Neerukasvaja
- Ebaharilik neeru kuju, struktuur ja neer ei tööta korralikult
- Südamestimolaatori olemasolul peab enne konsulteerima südamearstiga

Ettevalmistus protseduuriks

See protseduur ei nõua suurt ettevalmistust. Protseduurieelsel päeval soovitatav piirata toidukoguseid, süüa kergemalt. Hommikul, enne protseduurile tulekut võib juua tassi teed või kohvi ja süüa kerge eine.

Kaasa tuleks võtta olemasolevad röntgenülesvõtted või kivi asukoha kirjeldus ning arsti saatekiri. Protseduur teostatakse ambulatoorselt.

Mida jälgida peale protseduuri

Kivitükid väljuvad märkamatult viie kuni seitsme nädala jooksul. Uriiniga võib erituda veidi verd, kuid see möödub paari esimese nädala jooksul.

Kuna veenisiseselt manustatavad valuvaigistid tekitavad uimasust, ei ole lubatud samal päeval autot juhtida. Ka alkoholi tarvitamine samal päeval on keelatud.

Paari päeva jooksul peale protseduuri ei tohi minna kuuma sauna ja võtta kuuma vanni. Lubatud on käia duši all.

Soovitav on peale protseduuri päeva jooksul juua umbes kaks liitrit vedelikku, et tõsta uriini hulka ja kiirendada ning kergendada kivi tükkide väljumist.

Kahe-kolme nädala möödumisel on vajalik teha uued röntgenülevõtted või ultraheli, et kontrollida, kas kivid on väljunud. Selleks pöörduge oma raviarsti poole.

Võimalikud tüsistused

Umbes 10% inimestest võib esineda ESWL-i järgseid komplikatsioone:

- Valud kivi tükkide väljumisel
- Uriinivoolu takistus kuseteedesse kinni jäänud kivi tõttu (valu seljas)
- Kuseteede infektsioonid (kehatemperatuuri tõus, valulik urineerimine)
- Veritsus neerudest (uriin verine)

Komplikatsioonide ilmnemisel pöörduda lähima haigla erakorralise meditsiini osakonda või oma raviarsti poole.

Töörühma juht: Anne Komp, vanemõde kt ,uroloogiaosakond

Töörühma liikmed: Anne Maandi , õde, uroloogiaosakond; Ivi Persidski, õde, uroloogiaosakond

Konsultandid: Martin Kivi, vanemarst, uroloogiaosakond; Reet Peeterson, ülemõde, kirurgiakliinik; Andrus Mäesalu, juhataja, kirurgiakliinik

Kasutatud kirjandus: W.B.Saunders Company, 1992, Campbell`s urology

Koostamise aeg: juuli 2009

Kinnitamine RKK-s:

Registreerimine ja registreerimisnumber: